

Werkgroep Warmte RES Foodvalley

Rapportage t.b.v. stakeholderoverleg

3 maart

Nadere instructies voor alle werkgroepen

- Opleverdatum: uiterlijk 20 februari. Wij sturen 25 februari alle stukken naar het SHO van 3 maart.
- Gewenst resultaat: maximaal 8 powerpointslides per werkgroep met daarin:
 1. Scope/vragen waarop de werkgroep zich heeft gericht
 2. Analyse en conclusies
 - Wat waren dilemma's / discussiepunten / overwegingen / optie
 - Feitelijke beantwoording vragen
 3. Voorstel voor keuzes, oplossingen en redeneerlijnen in RES 1.0
 - Welke concrete afspraken moeten worden opgenomen in de RES?
 - Wat is er voor nodig om dit te borgen? (middelen, uitwerking, etc.)
 4. Resterende discussiepunten

Scope – op welke vragen heeft de werkgroep zich gericht?

[tekst max 1 slide werkgroep]

- Korte schets van de context en werkwijze

Input vanuit ambtelijke regionale werkgroep warmte, bestuurlijk overleg en ambtelijke werkgroep Wonen en Duurzaamheid

- Afbakening onderzoeksvragen werkgroep – aangeleverd door kernteam

1. Hebben we inzicht in de opgave voor duurzame warmtevoorziening wijken in Foodvalley?
2. Hoe gaan we om met toekomstige ontwikkelingen en innovaties en de (boven)regionale afstemming?
3. Hoe verhoudt de RES / regionale schets warmte zich tot de gemeentelijke Transitievisies Warmte? Tempo en concreetheid verschilt per gemeente. Waar ligt op dit moment de lead?
4. Wat is al te zeggen over het effect van de warmtetransitie op het totale energiesysteem (en netimpact)? Als eind 2021 alle gemeenten een TSV hebben opgeleverd, is er meer zicht op bronnen per cluster, realisatietempo en bovenlokale afwegingen.
5. Welke procesafspraken willen we in de RES 1.0 opnemen? Lokale-, regionale-, bovenregionale afstemming en vervolgstappen.
6. Biomassa: willen we hier een gemeenschappelijke afspraak over maken in de RES 1.0?

Analyse en conclusies

[1/3]

1. Hebben we inzicht in de opgave voor duurzame warmtevoorziening wijken in Foodvalley?

Nog beperkt. Er is nog bijna nergens een definitief besluit genomen over het tijdsfad wanneer wijken van het aardgas gaan en de energie-infrastructuren of de energietechnieken die daarvoor nodig zijn. Sterk punt van de regio is dat in Wageningen snel veel ervaring wordt opgedaan in de Benedenbuurt om dit voor elkaar te krijgen, idem in nieuwbouwwijk Kortenoord. Ander sterk punt is Ede waar ervaring is met grote woningcomplexen die gasloos zijn (biomassa infrastructuur). Uiterlijk eind 2021 leveren gemeenten een warmtevisie op en is er meer inzicht in de opgave en de aanpak per gemeente. Een regionaal aandachtspunt is dat ambitie en tempo per gemeente verschilt.

3. Hoe verhoudt de RES / regionale schets warmte zich tot de gemeentelijke Transitievisies Warmte? Tempo en concreetheid verschilt per gemeente. Waar ligt op dit moment de lead?

TVW heeft de meeste aandacht bij gemeenten. De regionale schets warmte is vaak input voor de Transitievisies Warmte, net als de Leidraad van ECW, de buurtanalysetool van Liander en het openingsbod van Stedin. Nog geen enkele gemeente heeft een definitieve Transitievisie Warmte gereed. Wel zijn er concept, light of 0.5 versies.

Analyse en conclusies

[2/3]

4. Wat is al te zeggen over het effect van de warmtetransitie op het totale energiesysteem (en netimpact)?

Als eind 2021 alle gemeenten een TVW hebben opgeleverd, is er meer zicht op bronnen per cluster, realisatietempo en bovenlokale afwegingen. Maar dan nog zijn deze eerste TVW's echt het begin. Er is nu nog weinig te zeggen over het effect. Alle gemeenten geven aan dat er nog veel zal veranderen als daadwerkelijk de stap gemaakt wordt naar aardgasloze wijken of buurten.

2. Hoe gaan we om met toekomstige ontwikkelingen en innovaties en de (boven)regionale afstemming?

Komende jaren zullen er ontwikkelingen plaatsvinden op het gebied van aquathermie, bio-energie, bodemenergie, geothermie, groengas, restwarmte, warmtenetten, warmte-opslag, waterstof en zonnewarmte. Gemeenten, woningcorporaties en netbeheerders staan nog aan het begin en ervaren een gebrek aan kennis en/of capaciteit in de eigen organisatie om deze ontwikkelingen bij te benen. Er is behoefte om meer kennis uit te wisselen en inzicht te houden in projecten en pilots die bij regiogemeenten zijn of worden opgestart rondom de warmtetransitie. Doordat in vergelijking met andere economische regio's de regio Foodvalley wel veel ondernemende, maar tegelijkertijd niet echt grote gemeenten, corporaties en marktpartijen kent, is regionale samenwerking en afstemming bijzonder relevant voor het kosteneffectief kunnen realiseren van de warmtetransitie.

Analyse en conclusies

[3/3]

5. Welke procesafspraken willen we in de RES 1.0 opnemen? Lokale-, regionale-, bovenregionale afstemming en vervolgstappen.

In de regio wordt gezocht naar de bovenregionale componenten waarop samenwerking logisch is en/of afspraken gewenst zijn. In de regio is synergie gevonden met de Woonagenda waar in relatie tot de warmtetransitie twee belangrijke opgaven centraal staan en met elkaar concurreren als het gaat om investeringsmiddelen: de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en bouw van ongeveer 40.000 extra woningen in de regio voor 2040. Het lijkt logisch om de structuren zoals we kennen in te zetten voor de (boven)regionale afstemming.

6. Biomassa: willen we hier een gemeenschappelijke afspraak over maken in de RES 1.0?

Biomassa is meer dan alleen de houtige biomassa waar (landelijk) discussie over is. Dit onderscheid is belangrijk. Niet houtige biomassa kan onderdeel blijven en mogelijk groeien als energiebron bij de warmtetransitie.

Voor houtige biomassa varieert de mening van uitsluiten als potentiële energiebron tot uitfaseren (zonder een termijn op te willen nemen). Het is wel van belang er iets over op te nemen. Mogelijk is inzet als tijdelijke transitiebrandstof, of uitfaseren of alleen inzetten voor een piek in warmtevraag mogelijk.

Voorstel voor keuzes, oplossingsrichtingen en redeneerlijnen in RES 1.0

[1/2]

Wat zijn de belangrijkste boodschappen voor in de RES 1.0?

- Veel verschillende warmteoplossingen, van all-electric tot kleine en grotere warmtenetten in de regio. Verschil tussen landelijke en stedelijke omgeving. Nog geen inzicht in effect op benodigde toekomstige duurzame opwek en netcapaciteit.
- TVW's zullen meer inzicht geven – RES 2.0
- Regionale schets warmte uit concept-RES hoeft niet aangepast te worden. Wel toelichting nodig bij verschillende potentiële technieken.
- Wet collectieve warmtevoorziening (Warmtewet 2.0) zal voor veranderingen zorgen
- In regio ruimte geven dan wel stimuleren van experimenten met mestvergisting, waterstof of andere techniek.

Welke concrete afspraken moeten worden opgenomen?

- Bestaande afspraken over bovengemeentelijke/bovenregionale bronnen. Afspraken hoe overzicht houden van resultaten uit onderzoeken aquathermie, geothermie etc die nu lopen. Resultaten zijn hoogstwaarschijnlijk niet op tijd bekend voor RES 1.0
- Bij bodemenergie belangrijk om regie te voeren als gemeente – niet afwachten tot individuele oplossingen “bodem lekprikken”.

Voorstel voor keuzes, oplossingsrichtingen en redeneerlijnen in RES 1.0

[2/2]

Wat is er voor nodig om dit te borgen? (middelen, uitwerking, etc)

Structureel ambtelijk en bestuurlijk overleg waar warmte op de agenda staat. Hiervoor is het wenselijk dat er op regionaal niveau een “warmte-coördinator” actief is.

Verder is warmte al snel een heel technisch verhaal – er komen veel lastige vragen. Het zou handig zijn als we gezamenlijk hiervoor specialisten in kunnen schakelen ipv dat iedere gemeente los telkens opdracht verleend aan adviesbureaus. Mogelijk voorziet het expertteam warmte van provincie Gld hierin.

Welke bijdragen of oplossingen verwachten we van samenwerkingspartners, het rijk of andere partijen?

Samenwerkingspartners (woningcorporaties, netbeheerders) : van delen inzicht in groot onderhouds- en investeringsplanningen tot en met afstemming en gerichte samenwerking

Benutten Bestuurlijk overleg Wonen en duurzaamheid gebouwde omgeving om dit meer vorm en inhoud te geven.

Rijk : budget zodat benodigde capaciteitsuitbreiding warmtetransitie bij gemeenten kan plaatsvinden en budget voor woningcorporaties om stap naar gasloos te financieren.

⇒ vraag aan stakeholderoverleg 3 maart: eens met deze inbreng?

Wat zijn resterende discussiepunten?

[1/2]

- Welke issues moeten naar mening van de werkgroep in ieder geval worden voorgelegd aan het Stakeholderoverleg?

Houtige biomassa

In conceptRES is houtige biomassa als potentiële energiebron opgenomen in RSW. Bij behandeling conceptRES diverse moties aangenomen om (houtige) biomassa niet op te nemen als bron.

Momenteel zijn er op verschillende locaties in de regio biomassacentrales in gebruik. Mogelijk wordt dit aantal nog uitgebreid, bijv. als tijdelijke oplossing.

Voorstel: inzet houtige biomassa beperken door het alleen als tijdelijke oplossing toe te staan.

NB: niet houtige biomassa blijft geschikt als (potentiële) warmtebron en wordt zo mogelijk verder uitgebreid.

Wat zijn resterende discussiepunten?

[1/2]

- Welke issues moeten naar mening van de werkgroep in ieder geval worden voorgelegd aan het Stakeholderoverleg?

Stimuleren of ruimte geven aan experimenten met mestvergisting, waterstof of andere techniek.

In potentie is er in de regio genoeg mest beschikbaar om dit regionaal als energiebron in te zetten. Dit gebeurt nog weinig.

We kunnen hier als regio een stimulerende rol in gaan vervullen of alleen faciliteren. In beide situaties is hiervoor extra inzet met capaciteit en middelen nodig.

Alternatief: pas opnemen bij RES 2.0